

H-D Cross Bones

Natpis na spremniku goriva svojim dizajnom ukazuje na stoljetnu tradiciju

PIŠE: MARKO GUZINA
SNIMA: KREŠIMIR PRAŠNIČKI I MARKO GUZINA

Priča o svakojako fascinantnim motociklima Harley-Davidson počela je još davne 1901. godine, kada je William S. Harley zgotovio nacrt za motor s unutarnjim sagorijevanjem koji je planirao ugraditi u bicikl. Dvije godine kasnije, 1903. on i Arthur Davidson tržištu nude prvi Harley-Davidson iz proizvodnje, a ostalo je, kako se kaže, povijest. Od tada do danas ova tvrtka je imala izrazitim uspona i padova, a sa zadovoljstvom možemo primijetiti da danas posluje uspješnije nego ikada. Motocikli Harley-Davidson profilirali su se kroz sve ove godine, pa su tako jedno vrijeme bili prijevozno sredstvo po ukusu manje imućnih, jer motocikl je bio jeftiniji i manje je trošio od automobila. U jednom su razdoblju ova vozila postala popularna među buntovnicima i raznoraznim društvenim marginalcima, a ta etiketa je prilично snažna i danas, ali se slika ipak mijenja kroz marketinško pozicioniranje i određivanje cijena. Nekada su kupci Harley-Davidsona bili poput nestasne braće Duke koje po imaginarnom okrugu Hazzard lovi zli šerif Roscoe, dok im stric u skrivenoj destileriji proizvodi ilegalni alkohol, ali danas je slika drugačija. Potrebnu svotu za novi H-D najčešće izdvajaju liječnici, arhitekti i uspješni poduzetnici, a motocikl im služi kao način bijega od svakodnevnih briaga i obveza. Moramo priznati da se radi o dobrom receptu, jer Cross Bones se pokazao kao savršena terapija za vaše umorne novinare u periodu kada valja završiti vašu omiljenu reviju. Već vožnja gradom iz misli "amputira" poslovne i druge obvezе koje nas pritišću, a odlazak na otvorenu cestu ravan je potpunom preporedu. O tome ćemo ipak malo kasnije - prvo pogledajmo koji vizualni elementi određuju ovaj zanimljivi motocikl.

Ljepota pod crnim velom

Nakon ponešto razmišljanja došli smo do zaključka kako zapravo niti jedan motocikl ne nosi crnu ovako dobro kao Harley-Davidson. Na nekim će crno odijelje izgledati kao mrvicu previše ako govorimo o dobrom ukusu, a pogled na neke će nas ostavljati želnjima, ali Cross Bones u ovoj livreji izgleda jednostavno savršeno. Dodamo li tome prepoznatljivu konstituciju Harley-Davidson motocikala i neodoljivu Springer vilicu, dobivamo vrlo upečatljivu kombinaciju. Kako smo rekli, prednji kraj definira paralelogramska vilica s jednim centralnim amortizerom i dva sklopa sjajnih kromiranih opruga. Na tlu počiva "bucmasti" prednji kotač, a s gornje strane je smješteno sjajno crno svjetlo, da bi se na sve vizualno nastavio crni "Ape Hanger" upravljač. Prednji blatočran je prvi od elemenata koji sadrži i takozvanu "Pinstripe" grafiku, koja je u prvoj polovici prošlog stoljeća bila popularna među graditeljima choppera i hot-rod automobila.

Legendarna tvrtka poznata po karizmatičnim motociklima donosi nam još jedan model čiji korijeni sežu u daleku prošlost, a ukoliko niste sigurni da se radi o zaista posebnom proizvodu, marketinški stručnjaci iz Amerike će vas u to uvjeriti cijenom

Duhovi prošlosti

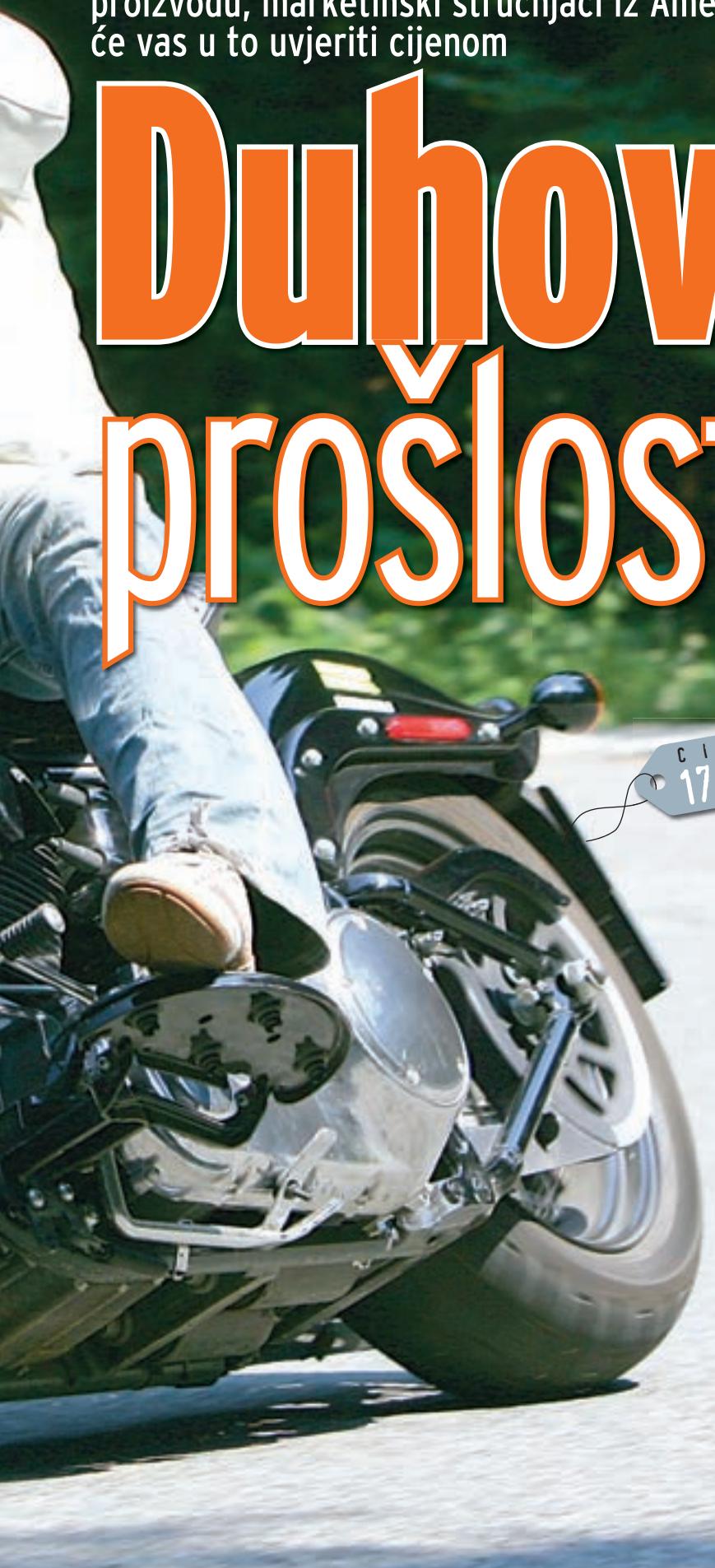
CIJENA
174.060 KN

Iako ovjes brzo dolazi do svojih granica, Cross Bones je više nego spremjan na agresivniju vožnju

Nizak, crn,
asimetričan,
ali prije svega
karizmatičan

U skladu s masivnim izgledom motocikla su i prekidači na upravljaču, na koje se nadovezuju debele ručke, široke poluge kočnice i spojke te retrovizori i žmigavci. Na red dolazi obli spremnik goriva, u čijoj sredini se smjestila konzola s instrumentima, a tu su i dva poklopca spremnika goriva, od kojih lijevi sadrži pokazivač količine goriva, dok desni služi za ulijevanje skupocjene tekućine. Harley-Davidson natpis na spremniku nostalgičnog je izgleda, baš kao i "značka" s oznakama patena koja se smjestila na desnoj strani spremnika ulja. Kako je sva na motociklu crno, tako je i spomenuta konzola s instrumentima iste boje, a na njoj se nalaze kontakt brava, kontrolne žaruljice te brzinomjer. Iako su instrumenti pomalo oskudni, za vožnju nije potrebno više, a nikakvo pretjerivanje ne bi se uklapalo u minimalistički duh ovog motocikla. Maleni LCD unutar brzinomjera sadrži pokazivač ukupno prijeđenih kilometara, dva putna brojača, sat i pokazivač radiusa s raspoloživim gorivom. Od konzole se po spremniku pruža ukrasni element od umjetnog materijala koji simulira upletenu kožu i zapravo se slaže sa sjedalom vrlo slične završne obrade. Kao i ostali elementi, sâmo sjedalo je vrlo klasičnog izgleda, a za dodatnu udobnost je oslođeno na opruge. Ispod njega se nalazi jedini plastični dio koji smo pronašli na motociklu, a to je poklopac električnih komponenti. Ispod spremnika goriva se nalazi vjerojatno najprepoznatljiviji agregat u povijesti motociklizma, a kako je obojan mat crnom bojom, još se više ističe sjajno aluminijsko kućište primarnog prijenosa s lijeve strane. Osim njega širinu motociklu daju i prostrane podnice te cijela "bravarija" koja nosi njih, polugu kočnice i "klackalicu" poluge mjenjača. S desne strane se od aggregata prema nazad pruža kromirani ispušni sustav, a tu je i "vodovod" koji vodi ulje od izdvojenog spremnika prema aggregatu i nazad. Stražnji kraj je vrlo čist jer Cross Bones koristi Softail stra-

Iako velik i težak, Cross Bones se nalazi i u gradu, ali najbolje mu odgovara krstarenje blago zavojitim prometnicama brzinom od oko 90 km/h

žnji ovjes sa skrivenim amortizerima, a jedini ukras je grafika na stražnjem blatobranu. Dok je stražnje svjetlo klasičnog oblika, stražnji pokazivači smjera su izvedeni u obliku metka, a drže ih debeli nosači. I naravno, crne su boje.

"Napredna tehnologija"

U želji da povećaju prodaju mnogi proizvođači motocikala, a još više automobila, iz naftalina izvlače neke stare krojeve pa tržište obasipaju sve popularnijim modernim klasicima kao što su to novi Mini ili Fićo. U slučaju Vespe to je nešto lakše jer se nikada nije prestala proizvoditi, ali je tehnički posve modernizirana. Onda su tu Harley-Davidson modeli iz game sa zrakom hlađenim

agregatima, koji su uz praktične izmjene u svom osnovnom obliku preživjeli stotinu godina. Još je zanimljivije što nikako nisu u pitanju onemoćali ostaci prošlosti poput motocikala Royal Enfield, već su američki stručnjaci konstantno mijenjali pojedine detalje, ali istovremeno ostali vjerni tradiciji koja motocikle Harley-Davidson i čini toliko uspješnima. Kao i prije sto i nešto godina, radi se o V2 zrakom hlađenom agregatu s cilindrima između kojih je nezamjenjivih 45 stupnjeva. Kako se radi o posljednjem agregatu u razvojnom nizu, valja spomenuti da se u njegovom bloku nalaze dvije bregaste osovine. Od njih podizači uzduž cilindara putuju prema klackalicama, koje pokreću po dva ventila u svakoj glavi. Klipovi su promjera

95,3 mm, a hod im iznosi nemalih 111,1 mm, što rezultira zapreminom od ukupno 96 kubnih inča, odnosno 1.584 kubična centimetra. Omjer kompresije je 9,2:1, a pripremu hranjive odnosno gorive smjese za ovog golijata obavlja sustav elektronskog ubrizgavanja. Iako je već tradicionalno primarni prijenos riješen pomoću glomaznog sklopa koji s lijeve strane aggregata povezuje blok i mjenjačku kutiju, u ovom aggregatu su mjenjač i blok spojeni i izravno. Podmazivanje je riješeno pomoću suhog kartera, dok se ulje nalazi u zasebnom spremniku. Snaga od 73,4 konjske snage neće fascinirati, ali adut u rukavu svih motocikala Harley-Davidson je zakretni moment, koji u ovom slučaju iznosi 120 Nm pri 3.300 okr/min.

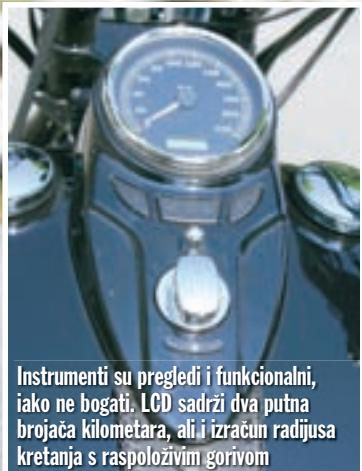

Nekada povezivan s buntovnicima, danas se Harley-Davidson asocira s imućnim i uglednim članovima društva

Poput željezničkih tračnica koje dodiruju horizont, Cross Bones će vas nagnati na razmišljanje o putovanjima

>>>

Ručke na upravljaču su debele, a masivni prekidači su vrhunske kvalitete, ali zahtijevaju izvjesno privikavanje

Instrumenti su pregledi i funkcionalni, iako ne bogati. LCD sadrži dva puta brojača kilometara, ali i izračun radjusa kretanja s raspoloživim gorivom

U sklopu primarnog prijenosa nalazi se spojka s višestrukim lamelama u uljnoj kupci, a završni prijenos je već tradicionalno riješen pomoću zupčastog remena. Već smo spomenuli da prednji ovjes čini Springer vilica, čije čelično polužje omogućava prilično mali hod prednjeg kotača, na kojem se nalazi guma dimenzija 90-16. Stražnja guma je dimenzija 200/55-17, a ovakvu kombinaciju s prednjom gumom manjeg promjera gotovo da i nismo vidjeli još od pojave prve Honde Fireblade. Kako Amerikanci vole stvarima davati imena, tako ga ima i stražnji ovjes - zove se Softail, a po njemu je nazvana cijela jedna porodica modela Harley-Davidson. Radi se o ovjesu koji glumi kruti okvir, a amortizeri su sakriveni ispod mjenjačke kutije.

Debeljkasti prednji kotač promjera je 16 inča a disk promjera 300 mm stišće jednoklipna kliješta

Treba spomenuti da su svi nazivi poput Springer, Twin Cam, Softail, Cross Bones i drugi zaštićeni autorskim pravima, u duhu karikirano kapitalističke Amerike. Naravno, okvir ovog motocikla je načinjen od čeličnih cijevi i prati provjereni kroj poznat desetljećima. Suh motocikl teži uvjerojljivih 317,5 kilograma, a za njegovo zaustavljanje su tu dva diska promjera 300 mm. Zanimljivo je da prednji disk pritišće kliješta s jednim klipišem, a straga su dvoklipna kliješta. Ukupna duljina ovog grmalja je 2.330 mm, a međuosovinski razmak 1.630 mm, dok se sjedalo nalazi na 767 mm od podloge. Preostaje nam spomenuti da spremnik goriva prima 18,9 litara i onda možemo poći na vožnju.

Osim elektronskog ubrzavanja agregat ima i dvije bregaste osovine

Prednji kraj, ali i cijeli motocikl, vizualno određuje Springer vilica i "ape-hanger" upravljač

Prostrane podnice u zavoju će lako doći do podloge, što će većini biti i zabavno

Elementi prednjeg ovjesa zajedno s okruglim crnim svjetlom izgledaju naprosto neodoljivo

Masivno kučiste primarnog prijenosa jedno je od prepoznatljivih obilježja Harley-Davidson motocikala

Zvuk iz ispusta je umjeren dok se ne izvade serijski prigušivači, nakon čega nećete biti dobrodošli u blizinu škola, vrtića, bolnica i staračkih domova

Twin Cam agregat predstavlja moderniziranu izvedbu preko 100 godina starog koncepta

Teška industrija na kotačima

Prvo što će svaki vozač primijetiti je težina, bez prenesenog značenja - prava pravcata težina. Nakon što se motocikl uspravi s bočnog oslonca, taj osjećaj uvelike nestaje, a nisko težište znači da se u većini situacija niti neće osjetiti. Valja primijetiti da je bočni oslonac pomalo nespretno postavljen ispod podnice, pa zahtjeva izvjesni gimnastički pokret da bi ga se sklopilo. Ukoliko imate transponder-ski ključ negdje u džepu, moći ćete dati kontakt, a zatim i pokrenuti agregat. Kao i kod drugih velikih dvocilindraša radi se o pravoj maloj predstavi koja se sastoji od stenjanja elektropokretača, uzdišanja gladnih cilindara i konačno malene eksplozije nakon koje se agregat počinje mirno raditi. U praznom hodu cijeli motocikl prožimaju poželjne vibracije, koje ni u kojem trenutku ne prelaze razinu ugodnog u korist iritantnog. Iako smo mislili da će upravljač biti previsok, ručke su postavljene na dobro odmjerenoj visini. Ukoliko niste naviknuti na custom motocikle prvih nekoliko puta ćete tražiti oslonce za noge jer su pomaknuti prema naprijed, ali nakon izvjesnog vremena položaj postaje vrlo prirođan. Poluga spojke je iznenadjuće mekana i lako se dozira, pa možemo reći da su vidljive godine razvoja i dorada na tom području. Prije nego krenemo valja ubaciti u prvi stupanj prijenosa, a ta radnja će rezultirati udarcem koji ukazuje na predmjenioniranost cijelog motocikla. Naime, u vožnji je nakon nekog vremena moguće lako "pogoditi" broj okretaja prilikom mijenjanja stupnjeva prijenosa (koje tada postaje posve tiho), ali ukoliko se to ne desi, svaki puta će se čuti metalni zvuk. Bitno je reći da je cijeli motocikl jako robustan, pa tako i mijenjačka kutija ostavlja dojam "nepoderivosti" i nije problem ako tu i tamo lupi, jer djeluje kao da će tako moći lupati idućih 50 do 100 godina. Mijenjanje stupnjeva prema dolje uz međugas je posve glatko, a ukoliko vam je mrsko turirati ovaj V2 agregat (iako nam ne pada na pamet netko takav), onda će rezultat opet biti lulanje. I pored buke mijenjačku kutiju možemo samo poхvaliti jer je savršeno precizna i nije pretjerano tvrda. Moderni agregat znači da u vožnji vibracije gotovo potpuno izostaju, što će nekim biti nedostatak, ali ako računamo da ćemo ovaj motocikl izvoditi na dulje izlete, možemo na to gledati kao na prednost. Šest raspoloživih prijenosnih omjera je postavljeno relativno kratko, pa je moguće voziti kojih 80-90 km/h u posljednjoj brzini, a tada će na kontrolnoj ploči zasvjetiti i mali zeleni broj 6. Agregat će biti na niskim okretajima, a otvaranje gasa će prvo rezultirati moćnim zvukom, a tek tren kasnije ubrzanjem. Kada smo kod ubrzanja, treba istaknuti da Cross Bones nikako nije lijeno kljuse, pa će zasigurno biti nemali broj onih koje će iznenaditi odlučan start sa semafora. Obilje okretnog momenta znači da će stražnja guma ostavljati crni trag, a već drugi stupanj prijenosa će vas ubrzati preko 100 km/h. Zapravo je zanimljivo koliko se ovaj motocikl dobro snalazi u ulozi krstarice za opuštanje, a tek tren kasnije postaje moćno čudovište za utrke ubrzanja. Do nekih 130 km/h Harley-Davidson će doći žustro, a nakon toga će sve sporije nabirati do 160 km/h. Za sve preko toga potrebno je strpljenje i duga ravna dionica, ali bitno je napomenuti da se radi o motociklu koji potječe s kontinenta gdje je najviša legalna brzina kretanja 120 km/h. Ukoliko mislite juriti ovim motociklom, budite spremni na izloženost strujama zraka, jer ma koliko udoban bio položaj za upravljačem, vozača oblikuje u svojevrsni padobran. Pri većim brzinama će struje zraka htjeti skinuti noge s oslonaca, pa umje-

Nepažljivi promatrač
će pomisliti da se radi
o barem 30 godina
starom motociklu

Pri žustim ubrzanjima
stražnja guma ostavljati
crni trag, dok će Cross
Bones mnoge iznenaditi
svojim sposobnostima

Desnom stranom
crnog motocikla
dominiraju
sjajne kromirane
ispusne cijevi

sto opuštajuće vožnje ulazimo u sferu ukočenosti i muke. Da bismo to izbjegli, Cross Bones treba držati u srednjim režimima, od 80 do 120 km/h, jer za to je ipak izmišljen. Zanimljivo je spomenuti da i pored nemale težine i dimenzija ovaj motocikl ostaje okretan u gradu. Naravno da s njime nećete moći isto što i sa skuterom, ali stabilnost mu je u svim uvjetima zavidna, pa je tako i manevriranje na malim brzinama lako. Na red dolazi ovjes, koji se osim karizmatičnog izgleda odlikuje i vrlo malim hodom. To znači da će sve manje neravnine lako upiti, nešto jače neravnine će se osjetiti, ali će njihovom upijanju pomoći opruge pod sjedalom, a sve neravnine preko odredene mjere će biti naporne. Kao i tijekom jakih ubrzanja, to su trenuci kada se treba svojski držati za upravljač, jer će se povremeno desiti da vam stražnjica bude katapultirana iz sjedala. Iako naše prometnice nisu ni blizu zadovoljavajuće kvalitete, nismo sigurni kamo bismo trebali otići da jačih neravnina uopće ne bude. S druge strane nas djelomično tješi činjenica da

postoje slični motocikli posve lišeni stražnjeg ovješa, pa nam tuđa patnja olakšava našu. Ipak, kakve god neravnine bile, Cross Bones će možda poskoci i stresti se, ali zadržat će smjer kretanja. Slično je i sa zavojima, gdje nisko težište uvelike ulijeva sigurnost, dok nisko postavljene podnice više nego lako dolaze do podloge. Kada se to prvi puta desi, prilično visok metalni zvuk struganja će vas možda prenuti, ali nakon toga, kada vidite koliko je ovaj motocikl stabilan jednostavno nećete htjeti prestati. Vjerujemo da biste nakon nekog vremena podnice doveli do neprepoznatljivosti jer ništa ne razbudiće poput rano jutarnjeg struganja kroz zavoje. Ukoliko su zavoji srednje zatvoreni, ovo je zabavno, ali kada dodete na zatvorene planinske prometnice, ograničeni kut naginjanja će smanjiti prosječnu brzinu. Kočnice su se pokazale prilično dobrima i zapravo više nego dosta tlima kada se ne pretjeruje. Ukoliko mislite zaista juriti trebate ili odabratи некi drugi motocikl ili pak uložite u jače kočnice, jer s većih brzina zaustavljanje traje nešto

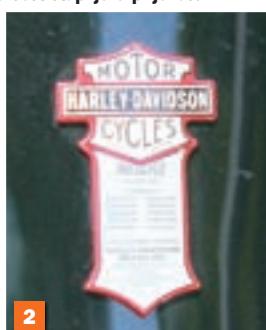
dulje nego bismo željeli. Naravno, treba koristiti i prednju i stražnju kočnicu, jer samo prednja je dosta tek za manje korekcije odnosno usporavanje s malih brzina. Iako je namijenjen dugim ravnim pravcima kakvima obiluje američki kontinent, Cross Bones nam se učinio savršeno prilagođenim za zavojite ceste, gdje se brzina kreće oko 90 km/h. Tada agregat radi u nižem području broja okretaja i ugodno brunda, a cijeli motocikl vozača opušta i pruža mu osjećaj sigurnosti. Što se zvuka tiče, radi se o prilično bučnom motociklu, čiji ugodan zvuk nikako nije pretjeran. O pretjerivanju možemo govoriti tek kada se iz serijskog ispuha izvade prigušivači, što smo imali priliku iskusiti. Mislimo biste da zvuk koji tada nastaje može proizvesti samo Sveti Iliju nakon lule Crack kokaina, ali susjadi su se imali prilike uvjeriti da je to ipak "samo motor", a ne početak trećeg svjetskog rata. Nakon ove daleko pretjerane buke serijski ispuh nam se učinio pretih, ali je više nego dovoljan, pogotovo ako na motociklu namjeravate provoditi dulje vrijeme. Moramo priznati da se malo užitaka u životu može mjeriti s osjećajem dok opušteno krstarimo za upravljačem ovog motocikla i u crnom sjajnom svjetlu gledamo odraz svoje kacige i bijelih oblaka na nebu.

1

1

2

3

Čak i prednje svjetlo nosi logotip tvrtke

Poluge spojke i kočnice su šroke i udobne za rukovanje

Položaj vozača je primjereno opuštenijom vožnji i udoban je

Heavy Metal za imućne

Na tržištu postoji veliki izbor različitih custom motocikala koje nam nude različiti proizvodači. Ipak, nadamo se da nam nitko neće zamjeriti ako zaključimo da je samo jedan Harley-Davidson. I proizvodi iz Milwaukeeja svakako spadaju u konfekciju jer nastaju na proizvodnim trakama u velikim količinama, ali cijela tradicija i priča koja ih okružuje ipak ih čini najuvjerljivijim custom motociklima. Svaka čast japanskim proizvođačima koji svoje modele opremljavaju vrhunskim ovjesom, kočnicama i najmodernijim agregatima i trude se smanjiti težinu, ali to nije ono što se traži. Traži se ono što Harley i nudi, a to je osjećaj da je pod vama živo biće od metala koje diše u ritmu velikog V2 agregata. Japanci jednostavno nisu kadri razmišljati na toliko iracionalan način, pa su njihovi agregati simetrični, uski i promišljeni, a Cross Bones s lijeve strane - kao i ostala braća - nosi veliki primarni prijenos koji bez riječi govorи da je to pravi custom. Japanci će na svoje custome ugraditi plastične blatobrane, ali to jednostavno nije isto što i toplina kojom zrače blatobrani od debelog lima na Harley-Davidson motociklama. Tu je

i cijela priča koja se razvila oko H-D motocikala, pa ćete u cijelom svijetu moći naći obilje odjeće i opreme koja nosi logotip ove poznate tvrtke. Ipak, tu posebnost valja i platiti, pa tako Cross Bones košta čak 174.060 kn, kao od majke rođen. Za metalik boju je potrebno doplatiti, a naravno da će vas svaki vijak s logotipom ili zamjenski dio debelo prekriven kromom koštati po snop novčanica. Ruku na srce, za navedenu sumu moguće je kupiti po jedan R i jedan custom bilo kog japanskog proizvođača, ali to je cijena slave. Primjerice, Kawasaki VN 1600 Classic će vas koštati kojih 90.000 kn manje, ali na kraju dana vozite Kawasaki, a ne Harley. Ipak su se i Amerikanci potrudili, pa njihovi modeli već neko vrijeme dolaze opremljeni elektronskim ubrizgavanjem, a tu su i nove mjenjačke kutije sa šest stupnjeva prijenosa. To još uvijek ne opravdava cijenu, ali bitno je da je Cross Bones pravi Harley-Davidson, u svakom pogledu i kao takav je motocikl na kojem ćete se dobro osjećati čim na njega sjednete. Naravno, ta "pozitiva" ima i svoju cijenu, koju nikako nije moguće opravdati ponuđenom tehnologijom, već joj je jedino objašnjenje želja vodstva tvrtke da potvrde

ekskluzivnost cijelog branda Harley-Davidson. Zanemarimo li kućne čarolije velikih stručnjaka marketinga, Cross Bones je još jedan u nizu H-D modela kojima se može štošta prigovoriti, ali sve zamjerke se lako otklanjaju frazom "Ipak je to Harley." Nije najbrži, najmoderniji, najlakši, no svakako je poseban jer nudi ono nešto što ne znamo opisati. Ukoliko vam se pruži prilika isprobati Cross Bones ili ju odbijte ili budite spremni da vam ova hrpa crno obojenog metala postane predmet najdubljih želja. ■

TEHNIČKI PODACI

Motor: dvocilindrični, četverotaktni
Promjer x hod: 95,3 x 111,1 mm
Obujam: 1.584 ccm
Razvod: dvije bregaste osovine u bloku i 2 ventila po cilindru
Odnos kompresije: 9,2:1
Hlađenje: zrakom
Paljenje: elektronsko
Napajanje: elektronsko ubrizgavanje
Spojka: više lamela u uljnoj kupci
Mjenjač: 6 brzina
Okvir: čelični cijevasti
Ovjes: Springer vilica hoda 120 mm; straga vilica sa jednim amortizerom hoda 130 mm
Gume: prednja 90-16, stražnja 200/55-17
Kočnice: naprijed disk promjera 300 mm i kočione čeljusti s 1. klipičem, straga disk promjera 300 mm i dva klipiča
Dimenzije (u mm) i težina: duljina 2.330, visina sjedala 767, osovinski razmak 1.630, težina 317,5 kg
Deklarirano: snaga - 73,4 ks (54 kW), maks. okr. moment - 120 Nm pri 3.300 okr/min
Spremnik goriva: 18,9 l
+ karizma, izgled, agregat, mjenjač, nema vibracija
- cijena, ovjes, kočnice, bočni oslonac

3

4

5